

Αύγουστος 2017

Οι Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας στοχεύουν στην αποτύπωση των αντιλήψεων των επιχειρηματιών και καταναλωτών για την τρέχουσα οικονομική κατάσταση και των προσδοκιών τους για διάφορα οικονομικά μεγέθη. Τα στοιχεία συλλέγονται μηνιαία, βάσει εναρμονισμένων ερωτηματολογίων σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και καλύπτουν τους τομείς των υπηρεσιών, του λιανικού εμπορίου, των κατασκευών, της μεταποίησης καθώς και καταναλωτές. Η χρησιμότητα αυτών των στοιχείων έγκειται στις προπορευόμενες πληροφορίες που περιέχουν για την εξέλιξη διαφόρων μακροοικονομικών μεγεθών. Τα στοιχεία παρουσιάζουν τη διαφορά του ποσοστού των ερωτηθέντων που απάντησαν θετικά από το ποσοστό αυτών που εκφράστηκαν αρνητικά. Οι έρευνες περιέχουν ερωτήσεις που αφορούν την τρέχουσα οικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων και νοικοκυριών (Τρέχουσα Κατάσταση) και τις προσδοκίες τους για το προσεχές μέλλον (Προσδοκίες). Για κάθε τομέα υπολογίζεται ένας δείκτης που αντανακλά τη γενική αντίληψη στον συγκεκριμένο τομέα (Τρέχουσα Κατάσταση και Προσδοκίες). Για παρουσίαση της ευρύτερης οικονομικής κατάστασης στην Κύπρο δημοσιεύεται ο Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ-ΚΟΕ) ο οποίος αποτελείται από σταθμισμένες απαντήσεις που αφορούν την τρέχουσα κατάσταση και τις προσδοκίες από όλους τους τομείς. Η στάθμιση του δείκτη λαμβάνει υπόψη τη συνεισφορά του κάθε τομέα στο ΑΕΠ της Κύπρου. Οι έρευνες διενεργούνται ανάμεσα σε ανώτερα στελέχη εταιρειών σε δείγμα το οποίο δίνει μεγαλύτερη βαρύτητα σε μεγαλύτερες επιχειρηματικές μονάδες. Η έρευνα καταναλωτών γίνεται με τη χρήση τυχαίου δείγματος. Οι έρευνες διεξάγονται μεταξύ της πρώτης και της τρίτης εβδομάδας του κάθε μήνα.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Τον Αύγουστο 2017 το οικονομικό κλίμα παρουσίασε επιδείνωση με τον Δείκτη Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ) να μειώνεται κατά 7 μονάδες σε σύγκριση με τον Ιούλιο 2017. Η πτώση οφείλεται κυρίως στη χειροτέρευση του επιχειρηματικού κλίματος στις υπηρεσίες λόγω λιγότερο θετικών αξιολογήσεων της παρούσας κατάστασης και σημαντικής αναθεώρησης προς τα κάτω των προσδοκιών για τον κύκλο εργασιών τους επόμενους τρεις μήνες. Η μικρή υποχώρηση του οικονομικού κλίματος στις κατασκευές, τη μεταποίηση και ανάμεσα στους καταναλωτές είχε λιγότερο σημαντική επίδραση στη μείωση του ΔΟΣ τον Αύγουστο. Το επιχειρηματικό κλίμα στο λιανικό εμπόριο παρέμεινε σταθερό στα θετικά επίπεδα του Ιουλίου.

Σημαντική βαρύτητα στην κάμψη του κλίματος στις υπηρεσίες είχαν οι δυσμενέστερες απαντήσεις που καταγράφηκαν τον Αύγουστο για την παρούσα κατάσταση και την αναμενόμενη ζήτηση στους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς καθώς και σε υπηρεσίες συναφείς προς τις χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες, όπως, επίσης, και η προς τα κάτω αναθεώρηση των προσδοκιών για τον κύκλο εργασιών στους υποτομείς των ξενοδοχείων και των υπηρεσιών αποθήκευσης και δραστηριοτήτων υποστηρικτικών προς τις μεταφορές.

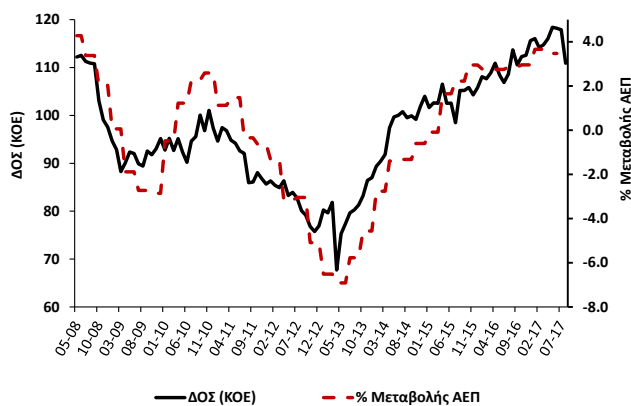
Κατά την περίοδο Μαΐου – Ιουλίου 2017, ο ΔΟΣ κατέγραφε εξαιρετικά ψηλές τιμές, κυρίως λόγω του ιστορικά ψηλού επιπέδου αισιοδοξίας στον τομέα των υπηρεσιών. Παρά την πτώση που σημειώθηκε τον Αύγουστο, ο ΔΟΣ παραμένει πάνω από τον μακροχρόνιο μέσο όρο του, αντικατοπτρίζοντας την ενισχυμένη εμπιστοσύνη στην κυπριακή οικονομία. Η μείωση του ΔΟΣ τον Αύγουστο πιθανόν να είναι παροδική λόγω της μεταβλητότητας των μηνιαίων στοιχείων, ή ίσως να προμηνύει κάποια σταθεροποίηση των ικανοποιητικών ρυθμών ανάπτυξης, κάτι που αναμένεται ότι θα φανεί από τις Έρευνες των επόμενων μηνών.

Η καταγραφή του οικονομικού κλίματος στην Κύπρο διεξάγεται μέσω της συμμετοχής του Κέντρου Οικονομικών Ερευνών του Πανεπιστημίου Κύπρου (ΚΟΕ), σε συνεργασία με την εταιρεία RAI Consultants Ltd, στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα Joint Harmonised European Union Programme of Business and Consumer Surveys. Το έργο συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Υπουργείο Οικονομικών.

Τον Αύγουστο 2017 ο Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ) για την Κύπρο μειώθηκε κατά 7 μονάδες σε σύγκριση με τον Ιούλιο 2017.¹ Κατά την περίοδο Μαΐου – Ιουλίου 2017, ο ΔΟΣ κατέγραφε εξαιρετικά ψηλές τιμές, κυρίως λόγω του ιστορικά ψηλού επιπέδου αισιοδοξίας στον τομέα των υπηρεσιών. Παρά την πτώση που σημειώθηκε τον Αύγουστο, ο ΔΟΣ παραμένει πάνω από τον μακροχρόνιο μέσο όρο του (δηλ. τις 100 μονάδες), αντικατοπτρίζοντας την ενισχυμένη οικονομική εμπιστοσύνη στην Κύπρο. Η μείωση του ΔΟΣ τον Αύγουστο πιθανόν να είναι παροδική, λόγω της μεταβλητότητας των μηνιαίων στοιχείων, ή ίσως να προμηνύει κάποια σταθεροποίηση των ικανοποιητικών ρυθμών ανάπτυξης, κάτι που αναμένεται ότι θα φανεί από τις Έρευνες των επόμενων μηνών.

Διάγραμμα 1: Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΚΟΕ) και ρυθμός μεταβολής ΑΕΠ²

Η μείωση του ΔΟΣ τον Αύγουστο οφείλεται στη χειροτέρευση του επιχειρηματικού κλίματος στις υπηρεσίες και, σε μικρότερο βαθμό, σε επιδείνωση του κλίματος στις κατασκευές, στη μεταποίηση και ανάμεσα στους καταναλωτές (Διάγραμμα 2).

Διάγραμμα 2: Αλλαγή ΔΟΣ και οι συνιστώσες της

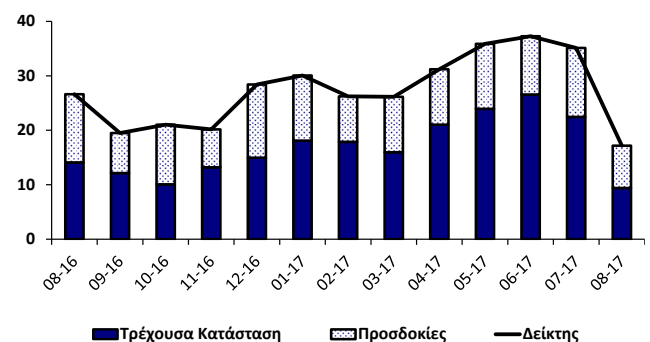

¹ Από το Φεβρουάριο 2017 τα στοιχεία για το ΔΟΣ (ΚΟΕ) έχουν αναθεωρηθεί λόγω αναπροσαρμογής του μακροχρόνιου μέσου όρου που χρησιμοποιείται για την κατασκευή του Δείκτη.

² Ο ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ (σταθερές τιμές 2005) υπολογίζεται σε σύγκριση με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου χρόνου (πηγή: "Α.Ε.Π. ΣΕ ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΤΙΜΕΣ, 2ο ΤΡΙΜΗΝΟ 2017 (Προκαταρκτική εκτίμηση)", Στατιστική Υπηρεσία 14/08/17).

Στον τομέα των **υπηρεσιών** το επιχειρηματικό κλίμα χειροτέρευσε λόγω επιδείνωσης της τρέχουσας κατάστασης και των προσδοκιών (Διάγραμμα 3, Πίνακας 1). Τον Αύγουστο, οι αξιολογήσεις των επιχειρήσεων για την οικονομική τους κατάσταση και τη ζήτηση των υπηρεσιών τους το τελευταίο τρίμηνο καταγράφηκαν λιγότερο αισιόδοξες συγκριτικά με τα ιστορικά ψηλά επίπεδα θετικών απαντήσεων των προηγούμενων τριών μηνών. Παράλληλα, τον Αύγουστο, οι προσδοκίες των επιχειρήσεων για τον κύκλο εργασιών το επόμενο τρίμηνο αναθεωρήθηκαν σημαντικά προς τα κάτω από το ψηλό επίπεδο του περασμένου μήνα.

Διάγραμμα 3: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος – Υπηρεσίες (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Σε αντίθεση με τις αξιολογήσεις για την οικονομική κατάσταση και τη ζήτηση (τρέχουσα και αναμενόμενη), οι απαντήσεις των επιχειρήσεων για τον αριθμό των εργαζομένων τους το τελευταίο και το επόμενο τρίμηνο δεν σημείωσαν σημαντικές μεταβολές συγκριτικά με τον Ιούλιο. Αυτό ίσως να υποδηλώνει ότι οι απαντήσεις για την οικονομική κατάσταση και τη ζήτηση, και κατ' επέκταση οι τιμές του δείκτη επιχειρηματικού κλίματος των υπηρεσιών που καταγράφονταν τους προηγούμενους μήνες ήταν υπεραισιόδοξες και αρχίζουν να αναπροσαρμόζονται σε χαμηλότερα, θετικά επίπεδα.

Αναφορικά με τις απαντήσεις για την οικονομική κατάσταση και ζήτηση σε υποτομείς των υπηρεσιών που έχουν μεγάλη βαρύτητα στον δείκτη επιχειρηματικού κλίματος του τομέα, σημειώνονται τα εξής:

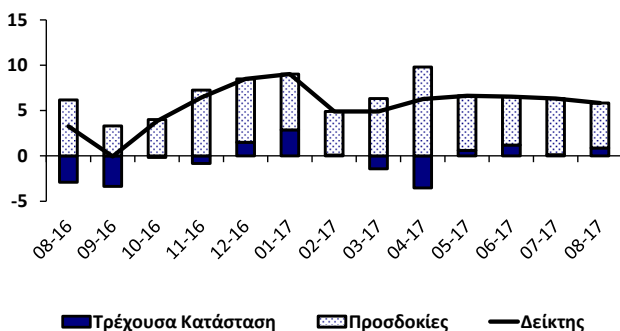
- Οι απαντήσεις για την οικονομική κατάσταση και τη ζήτηση των παρεχόμενων υπηρεσιών το τελευταίο τρίμηνο επιδεινώθηκαν σημαντικά τον Αύγουστο για τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς καθώς και για υπηρεσίες συναφείς προς τις χρηματοπιστωτικές και τις ασφαλιστικές δραστηριότητες.
- Οι προσδοκίες για τη ζήτηση του επόμενου τριμήνου αναθεωρήθηκαν προς κάτω στους υποτομείς των ξενοδοχείων, των χρηματοπιστωτικών οργανισμών, των υπηρεσιών που σχετίζονται με χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες, των υπηρεσιών αποθήκευσης και δραστηριοτήτων υποστηρικτικών προς τις μεταφορές.

- Οι αξιολογήσεις της τρέχουσας κατάστασης στον υποτομέα ξενοδοχείων, εστιατορίων, νομικών και λογιστικών δραστηριοτήτων, υπηρεσιών αποθήκευσης και δραστηριοτήτων υποστηρικτικών προς τις μεταφορές, βελτιώθηκαν ή παρέμειναν περίπου στα θετικά επίπεδα του Ιουλίου.
- Οι προσδοκίες για τον κύκλο εργασιών κατά το επόμενο τρίμηνο ήταν θετικότερες σε σχέση με τον Ιούλιο για τα εστιατόρια και τις επιχειρήσεις παροχής νομικών και λογιστικών υπηρεσιών.

Τον Αύγουστο, οι προσδοκίες για τις τιμές πώλησης στον τομέα των υπηρεσιών αναθεωρήθηκαν προς τα κάτω συγκριτικά με τον περασμένο μήνα.

Στο **λιανικό εμπόριο** το επιχειρηματικό κλίμα παρέμεινε αμετάβλητο λόγω καλύτερευσης της τρέχουσας κατάστασης και ταυτόχρονης χειροτέρευσης των προσδοκιών (Διάγραμμα 4, Πίνακας 1). Τον Αύγουστο σημειώθηκε βελτίωση στις απαντήσεις των επιχειρήσεων για τις πωλήσεις των τελευταίων τριών μηνών. Οι αξιολογήσεις για τα τρέχοντα αποθέματα καταγράφηκαν δυσμενέστερες, με τις απαντήσεις που συνδέονται με αυξημένα αποθέματα να υπερισχύουν. Συγκριτικά με τον περασμένο μήνα, οι προσδοκίες των επιχειρήσεων για τις πωλήσεις τους επόμενους τρεις μήνες, αναθεωρήθηκαν προς τα κάτω, ενώ οι εκτιμήσεις τους για τις παραγγελίες σε προμηθευτές τους επόμενους τρεις μήνες παρέμειναν στα θετικά επίπεδα του Ιουλίου. Οι εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για την απασχόληση το επόμενο τρίμηνο αναθεωρήθηκαν οριακά προς τα πάνω, χωρίς όμως να παρουσιάζουν σημαντικές μεταβολές τον τελευταίο χρόνο. Οι απαντήσεις για τιμές πώλησης τους επόμενους τρεις μήνες αναθεωρήθηκαν προς τα πάνω.

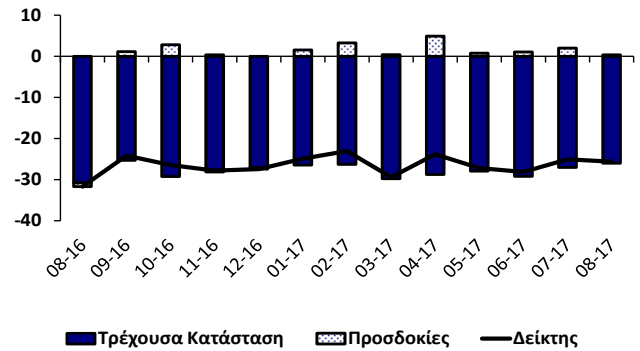
Διάγραμμα 4: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος – Λιανικό Εμπόριο (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Στον τομέα των **κατασκευών** το επιχειρηματικό κλίμα παρουσίασε οριακή επιδείνωση λόγω χειροτέρευσης των προσδοκιών (Διάγραμμα 5, Πίνακας 1). Σε σχέση με τον Ιούλιο, οι αξιολογήσεις των επιχειρήσεων για τη δραστηριότητά τους το τελευταίο τρίμηνο και οι απαντήσεις τους για τα υπό εξέλιξη έργα (current overall order books) ήταν πιο αισιόδοξες. Τον Αύγουστο, οι

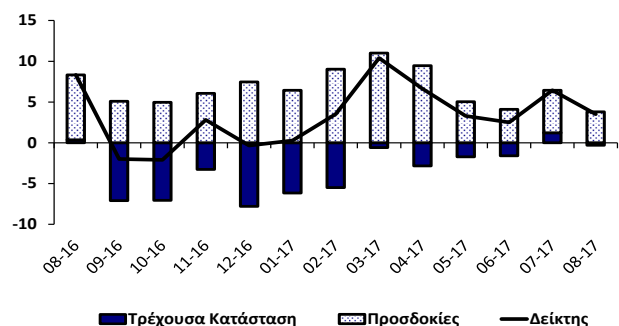
εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για την απασχόληση του επόμενου τριμήνου αναθεωρήθηκαν προς τα κάτω, παραμένοντας όμως οριακά θετικές. Οι προσδοκίες για τις τιμές πώλησης αναθεωρήθηκαν ελαφρώς προς τα πάνω.

Διάγραμμα 5: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος – Κατασκευές (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Στη **μεταποίηση** το επιχειρηματικό κλίμα χειροτέρευσε λόγω επιδείνωσης της τρέχουσας κατάστασης και των προσδοκιών (Διάγραμμα 6, Πίνακας 1). Τον Αύγουστο, οι απαντήσεις των επιχειρήσεων για την παραγωγή του τελευταίου τριμήνου ήταν πιο αισιόδοξες. Οι αξιολογήσεις για τις τρέχουσες συνολικές παραγγελίες, καθώς και οι απαντήσεις για τις τρέχουσες παραγγελίες για εξαγωγές ήταν λιγότερο απαισιόδοξες συγκριτικά με τον Ιούλιο. Τον Αύγουστο, οι αξιολογήσεις του επιπέδου των αποθεμάτων τελικών προϊόντων ήταν δυσμενέστερες, αν και το ποσοστό αυτών που περιγράφουν τα τρέχοντα αποθέματά τους ως μειωμένα συνεχίζει να υπερισχύει. Συγκριτικά με τον Ιούλιο, οι εκτιμήσεις για την παραγωγή του επόμενου τριμήνου καταγράφηκαν λιγότερο ευνοϊκές. Αντίθετα, τον Αύγουστο, οι προσδοκίες για τον αριθμό των εργαζομένων το επόμενο τρίμηνο αναθεωρήθηκαν ελαφρώς προς τα πάνω. Οι απαντήσεις των επιχειρήσεων για τις τιμές πώλησης αναθεωρήθηκαν προς τα κάτω ενισχύοντας τις ενδείξεις για μειώσεις τιμών που παρουσιάστηκαν τον περασμένο μήνα.

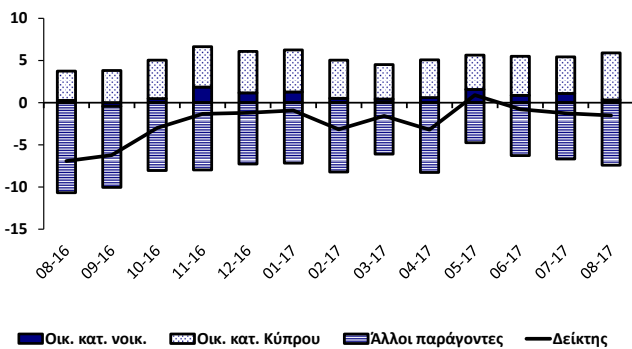
Διάγραμμα 6: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος – Μεταποίηση (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Το κλίμα ανάμεσα στους **καταναλωτές** τον Αύγουστο κατέγραψε οριακή επιδείνωση συγκριτικά με τον Ιούλιο.

Οι απαντήσεις των καταναλωτών για την οικονομική τους κατάσταση τους τελευταίους και τους επόμενους 12 μήνες ήταν δυσμενέστερες συγκριτικά με τον περασμένο μήνα. Αντίθετα, τον Αύγουστο, οι απαντήσεις των καταναλωτών για τη γενικότερη οικονομική κατάσταση στην Κύπρο τους τελευταίους και τους επόμενους 12 μήνες ήταν θετικότερες σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα. Επιπρόσθετα, οι καταναλωτές τον Αύγουστο εμφανίζονται πιο αισιόδοξοι, απ' ό,τι τον Ιούνιο και τον Ιούλιο, για τις μελλοντικές συνθήκες στην αγορά εργασίας, με το ποσοστό που αναμένει μείωση στον αριθμό των ανέργων τους επόμενους 12 μήνες να υπερσιχύει του ποσοστού που διαβλέπει άνοδο (Διάγραμμα 7, Πίνακας 1).

Διάγραμμα 7: Δείκτης Προσδοκιών – Καταναλωτές
(συνεισφορά οικονομικής κατάστασης και άλλων παραγόντων)

Τον Αύγουστο, οι απαντήσεις των καταναλωτών για τις τιμές τους τελευταίους και τους επόμενους 12 μήνες, αναθεωρήθηκαν προς τα πάνω· ωστόσο συνεχίζουν να επικρατούν οι αντιλήψεις και οι προσδοκίες για σταθερές/μειωμένες τιμές.

Σε σχέση με τον Ιούλιο, οι αξιολογήσεις των καταναλωτών για την καταλληλότητα της τρέχουσας περιόδου για μεγάλες αγορές σημείωσαν επιδείνωση, και παράλληλα οι προθέσεις τους για δαπάνες σε μεγάλες αγορές τους επόμενους 12 μήνες καταγράφηκαν περισσότερο αρνητικές. Οι αξιολογήσεις για την καταλληλότητα της τρέχουσας περιόδου για αποταμίευση και η στάση των καταναλωτών προς την αποταμίευση ήταν πιο αρνητικές συγκριτικά με τον περασμένο μήνα.

Συμπερασματικά, ο ΔΟΣ για την Κύπρο τον Αύγουστο 2017 μειώθηκε κατά 7 μονάδες σε σχέση με τον Ιούλιο 2017. Η πτώση οφείλεται κυρίως στη χειροτέρευση του επιχειρηματικού κλίματος στις υπηρεσίες λόγω λιγότερο θετικών αξιολογήσεων της παρούσας κατάστασης και σημαντικής προς τα κάτω αναθεώρησης των προσδοκιών για τον κύκλο εργασιών τους επόμενους τρεις μήνες. Σημαντική βαρύτητα στην κάμψη του κλίματος στις υπηρεσίες είχαν οι δυσμενέστερες απαντήσεις που

καταγράφηκαν τον Αύγουστο για την παρούσα κατάσταση και την αναμενόμενη ζήτηση στους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς καθώς και σε υπηρεσίες συναφείς προς τις χρηματοπιστωτικές και τις ασφαλιστικές δραστηριότητες, όπως, επίσης, και η προς τα κάτω αναθεώρηση των προσδοκιών για τον κύκλο εργασιών στους υποτομείς των ξενοδοχείων και των υπηρεσιών αποθήκευσης και δραστηριοτήτων υποστηρικτικών προς τις μεταφορές.

Αντίθετα, η θετική αποτίμηση της τρέχουσας κατάστασης από ξενοδοχειακές μονάδες και επιχειρήσεις υπηρεσιών αποθήκευσης και δραστηριοτήτων υποστηρικτικών προς τις μεταφορές, καθώς και τα ψηλά επίπεδα εμπιστοσύνης στους υποτομείς των εστιατορίων, νομικών και λογιστικών υπηρεσιών συνέβαλαν θετικά στο οικονομικό κλίμα τον Αύγουστο.

Λιγότερο σημαντική επίδραση στη μείωση του ΔΟΣ τον Αύγουστο είχε η μικρή υποχώρηση του κλίματος στις κατασκευές, τη μεταποίηση και ανάμεσα στους καταναλωτές. Στις κατασκευές, η υποχώρηση του κλίματος συνδέεται με την προς τα κάτω αναθεώρηση των εκτιμήσεων των επιχειρήσεων για τον αριθμό των εργαζομένων τους το επόμενο τρίμηνο. Η κάθοδος του κλίματος στη μεταποίηση οφείλεται στις δυσμενέστερες αξιολογήσεις για τα τρέχοντα αποθέματα τελικών προϊόντων και την προς τα κάτω αναθεώρηση των εκτιμήσεων για τη μελλοντική παραγωγή. Η επιδείνωση του καταναλωτικού κλίματος σχετίζεται με λιγότερο αισιόδοξες εκτιμήσεις για την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών τους επόμενους 12 μήνες καθώς και με πιο αρνητική στάση των καταναλωτών προς την αποταμίευση.

Το κλίμα στον τομέα του λιανικού εμπορίου παρέμεινε σταθερό στα επίπεδα του Ιουλίου, αφού η καλύτερευση στις απαντήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις, αντισταθμίστηκε από δυσμενέστερες αξιολογήσεις για τα επίπεδα των αποθεμάτων και πιο απαισιόδοξες εκτιμήσεις για τις πωλήσεις το επόμενο τρίμηνο.

Πίνακας 1: Διαφορά μεταξύ ποσοστού θετικών και ποσοστού αρνητικών απαντήσεων¹

Μήνας	2016					2017							
	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8
ΔΕΙΚΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ (ΚΟΕ)	113.7	110.6	112.3	112.6	115.6	116.1	114.2	114.8	116.1	118.4	118.2	117.9	110.9
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ													
Επιχειρηματικό Κλίμα - Δείκτης ²	27	20	21	20	28	30	26	26	31	36	37	35	17
Οικονομική κατάσταση επιχείρησης τους τελευταίους 3 μήνες ³	23	16	14	19	30	27	28	23	30	35	36	34	14
Ζήτηση τους τελευταίους 3 μήνες ³	20	20	16	21	15	27	26	25	33	37	44	34	15
Αναμενόμενη ζήτηση τους επόμενους 3 μήνες ³	38	22	33	21	40	36	25	31	31	36	32	38	23
Απασχόληση τους τελευταίους 3 μήνες	3	1	2	-2	-4	-6	-1	-1	6	2	6	2	1
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες	-1	-1	1	-5	-4	11	4	3	5	4	6	3	4
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	1	-3	2	4	-1	0	7	3	0	3	4	4	0
ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ													
Επιχειρηματικό Κλίμα - Δείκτης ²	3	0	4	6	9	9	5	5	6	7	7	6	6
Πωλήσεις τους τελευταίους 3 μήνες ³	-3	-8	-6	-6	-2	8	8	3	-3	1	8	6	11
Τρέχοντα αποθέματα ³	6	2	-5	-4	-6	0	7	7	8	0	5	6	9
Αναμενόμενες πωλήσεις τους επόμενους 3 μήνες ³	19	10	12	22	21	19	14	19	29	18	16	19	15
Αναμενόμενες παραγγελίες σε προμηθευτές τους επόμενους 3 μήνες	1	-6	-4	8	3	3	2	9	10	9	11	4	4
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες	-1	1	-2	-1	0	0	0	-3	1	1	-1	0	1
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	3	3	2	6	4	-3	3	1	5	7	6	2	8
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ													
Επιχειρηματικό Κλίμα - Δείκτης ²	-32	-24	-26	-28	-27	-25	-23	-29	-24	-27	-28	-25	-26
Οικοδομική δραστηριότητα τους τελευταίους 3 μήνες	3	12	-6	11	5	8	2	-4	4	10	6	-1	8
Υπό εξέλιξη έργα (current overall order books) ³	-62	-51	-59	-56	-54	-53	-53	-60	-58	-56	-58	-54	-52
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες ³	-2	2	6	1	-1	3	7	1	10	2	2	4	1
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	0	0	-4	2	-2	-3	3	4	4	3	6	2	3
ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ													
Επιχειρηματικό Κλίμα - Δείκτης ²	8	-2	-2	3	0	0	4	10	7	3	3	6	4
Παραγωγή τους τελευταίους 3 μήνες	6	13	3	7	6	6	12	12	17	22	11	4	10
Τρέχουσες συνολικές παραγγελίες ³	-25	-32	-40	-39	-39	-39	-32	-18	-27	-22	-21	-15	-12
Τρέχουσες παραγγελίες για εξαγωγές	5	-14	-30	-36	-44	-40	-20	-19	-30	-33	-18	-26	-20
Τρέχοντα αποθέματα τελικών προϊόντων ³	-26	-11	-18	-29	-16	-21	-16	-17	-18	-17	-17	-18	-11
Αναμενόμενη παραγωγή τους επόμενους 3 μήνες ³	24	15	15	18	22	19	27	33	28	15	12	16	11
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες ⁴	-1	1	-1	-1	-2	-1	-1	0	8	6	12	-2	1
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	5	0	2	-1	0	4	-4	1	3	1	2	-3	-7
ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ													
Δείκτης ²	-7	-6	-3	-1	-1	-1	-3	-2	-3	1	-1	-1	-2
Οικονομική κατάσταση νοικοκυριού τους τελευταίους 12 μήνες	-13	-14	-11	-13	-15	-12	-8	-8	-9	-7	-8	-3	-7
Αναμενόμενη οικονομική κατάσταση νοικοκυριού τους επόμενους 12 μήνες ³	1	-2	2	7	5	5	2	2	2	6	4	4	1
Οικονομική κατάσταση στην Κύπρο τους τελευταίους 12 μήνες	5	6	8	8	9	14	16	14	14	16	18	16	19
Αναμενόμενη οικονομική κατάσταση στην Κύπρο τους επόμενους 12 μήνες ³	14	15	18	19	20	20	18	16	18	16	19	17	22
Τιμές καταναλωτικών αγαθών τους τελευταίους 12 μήνες	-7	-13	-17	-18	-17	-7	-10	-5	-13	-9	-15	-20	-15
Αναμενόμενες τιμές καταναλωτικών αγαθών τους επόμενους 12 μήνες	-17	-15	-14	-14	-16	-10	-5	-7	-9	-8	-11	-12	-11
Αναμενόμενη ανεργία στην Κύπρο τους επόμενους 12 μήνες ^{3,4}	-6	-5	-11	-9	-11	-14	-6	-11	-8	-16	-12	-12	-14
Καταλληλότητα τρέχουσας χρονικής στιγμής για μεγάλες αγορές	-28	-30	-24	-23	-23	-16	-20	-24	-24	-15	-20	-13	-17
Δαπάνες για μεγάλες αγορές τους επόμενους 12 μήνες	-38	-30	-24	-22	-26	-28	-29	-26	-26	-25	-29	-27	-29
Καταλληλότητα τρέχουσας χρονικής στιγμής για αποταμίευση	-19	-23	-18	-13	-21	-23	-21	-21	-13	-11	-11	-14	-15
Πιθανότητα αποταμίευσης τους επόμενους 12 μήνες ³	-49	-43	-43	-41	-40	-43	-39	-35	-41	-35	-37	-39	-44
Δήλωση-περιγραφή για την τρέχουσα κατάσταση του νοικοκυριού	6	5	9	9	6	7	8	10	10	10	13	14	10

Σημειώσεις:

¹ Οι θετικές απαντήσεις αναφέρονται σε αύξηση/βελτίωση/καταλληλότητα/πάνω από το κανονικό/μεγάλη πιθανότητα και οι αρνητικές στα αντίθετα. Τα στοιχεία είναι διορθωμένα από εποχιακές διακυμάνσεις (seasonally adjusted).

² Η κατασκευή του δείκτη περιγράφεται στο http://ec.europa.eu/economy_finance/db_indicators/surveys/documents/userguide_en.pdf

³ Οι απαντήσεις στη συγκεκριμένη ερώτηση περιλαμβάνονται στην κατασκευή του δείκτη για την κάθε έρευνα.

⁴ Ακολουθώντας εισήγηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, οι απαντήσεις στη συγκεκριμένη ερώτηση δεν διορθώνονται για εποχιακές διακυμάνσεις (non-seasonally adjusted).

Το Κέντρο Οικονομικών Ερευνών (ΚΟΕ) του Πανεπιστημίου Κύπρου είναι ένας ανεξάρτητος, μη κερδοσκοπικός οργανισμός με στόχο την προαγωγή της επιστημονικής γνώσης στα οικονομικά, κυρίως σε θέματα που ενδιαφέρουν την Κύπρο.

Το δελτίο δημοσιεύει αποτελέσματα από τις Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας που διεξάγονται στην Κύπρο ως μέρος του ευρωπαϊκού προγράμματος *Joint Harmonised European Union Programme of Business and Consumer Surveys*. Το δελτίο εκφράζει απόψεις των συγγραφέων μόνο και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν φέρει ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση του περιεχομένου.

Ακαδημαϊκός Υπεύθυνος: Ομότιμος Καθ. Πάνος Πασιαρδής

Συντονιστής Έρευνας: Νικολέττα Πασιουρτίδου

Ερευνητές: Χαράλαμπος Καραγιαννάκης

Χρίστος Παπαμιχαήλ

Αλέξανδρος Πολυκάρπου

Σύμβουλος: Καθ. Έλενα Ανδρέου

Επιτρέπεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή ή η μετάδοση, από οποιοδήποτε οπτικοακουστικό μέσο, όλου ή μέρους του δελτίου, με αναφορά στο παρόν δελτίο.

Κέντρο Οικονομικών Ερευνών, Πανεπιστήμιο Κύπρου, Τ.Θ. 20537, 1678 Λευκωσία, ΚΥΠΡΟΣ

**Τηλέφωνο: 22893660, Τηλεομοίωτο: 22895027, Ηλεκτρονική Διεύθυνση: erc@ucy.ac.cy,
Ιστοσελίδα: www.erc.ucy.ac.cy**